

Çağlar içinde ortaya çıkmış olan hatâlardan, bid'atlerden kaçınmak, Peygamber'in açıkladığı İslâm'a dönmek, İslâhât akımının temel düşüncesidir ki bu düşünce, Sünnîliğin başlangıcından beri vardır. Muhammed Reşîd Rızâ'ya göre her kuşakta sünneti savunan, bid'atlere karşı duran insanlar çıkmıştır (Bkz. Tefsîr: 7/143) Her çağda inancı tazeleyen ve Sünnet yoluna canlılık kazandıran bir müceddid (veya müceddidler) yetişmiştir. Meselâ Beşinci Hicrî asrın müceddidi İbn Hazm, Yedinci Hicrî asrın müceddidi Şeyhu'l-İslâm İbn Teymiyye; Dokuzuncu Hicrî asrın müceddidi İbn Hacer el-Askalânî ve onikinci Hicrî asrın müceddidi ünlü İmam Muhammed ibn Alî eş-Şevkânî(1173-1260/1760-1843)dir (Bkz. Tefsîr: 8/144-145)dir.

Bunlar ve bunların izinde gidenler, İslâh Akımının mimarlarıdır. İmâm-ı Gazalî de bu şerefi taşıyanlardan biridir. Bununla beraber Muhammed Reşîd Rızâ, bu müstesnâ insanları, İslâm'ın kendisi gibi halk arasında garîb kalmışlar (gurebâ) saymaktadır. Nitekim Hadîste de: *"Dîn garîb olarak başladı ve garîb olarak avdet edecektir. Garîblere ne mutlu!"* (Müslim, İmân: 232, Tirmizî, İmân: 13, İbn Mâce, Fiten: 15, Dârimî, Rikak: 42, İbn Hanbel, Müsned: 1/184, 398, 2/177, 222, 389, 4/73) buyurul-muştur.

(devamı yarın..)